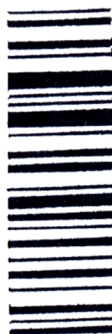

شماره داوطلب
نام خانوادگی و نام

خراسان رضوی
شهر

سروش اندیشه

مؤسسه فرهنگی هنری

کد آزمون: 1202

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و ارشاد
اسلامی مؤسسه سروش
اندیشه حیات

پاسخنامه آزمون شبیه ساز فرهنگیان

گروه آزمایشی علوم انسانی

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخگویی: ۶۰ دقیقه

تعداد سوال: ۴۰ عدد

عنوان مواد امتحانی تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	تعلیم و تربیت اسلامی	۲۰	۱	۲۰	۲۰
۲	هوش و استعداد معلمی	۲۰	۲۱	۴۰	۴۰

برای مشاهده پاسخنامه آزمون به سایت مؤسسه مراجعه نمایید

۱- با دقت نظر در کلام امام علی (علیه السلام)، آفات گذشت ایام چه پیامدی را به دنبال دارد و کدام اقدام ما را از گزند این آفات مصون می‌دارد؟

- (۱) عقب‌نشینی در مقابل مشکلات راه - مراقبت
(۲) عقب‌نشینی در مقابل مشکلات راه - محاسبه
(۳) از هم‌گسیختگی تصمیم‌ها و کارها - مراقبت
(۴) از هم‌گسیختگی تصمیم‌ها و کارها - محاسبه

پاسخ: گزینه ۳ (دین و زندگی دهم، درس ۹، ص ۹۹)

پاسخ تشریحی:

عهدی که ابتدا بسته می‌شود مانند نوزادی است که باید از او مراقبت شود تا با عهدشکنی، آسیب نبیند، امام علی (علیه السلام) می‌فرماید: «گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم‌گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود.»

درسنامه:

* کسی که عهد می‌بندد که هر روز پس از نماز صبح، یک صفحه قرآن بخواند باید مراقب باشد:

- (۱) کارهای دیگر، او را به خود مشغول نکند.
(۲) این تصمیم را فراموش نکند.

(۳) عواملی را که سبب سستی در اجرای این تصمیم می‌شود، از سر راه بردارد.

گروه آموزشی ماز

۲- عدم توجه به بهره‌جویی از ابزار و اسباب، پشت کردن به کدام صفات الهی است و پیامبر (صلی الله علیه و آله) خطاب به کسانی که اهل کار و فعالیت نبودند، چه فرمود؟

- (۱) رحمت و قدرت الهی - سربار دیگران هستید.
(۲) علم و حکمت الهی - توکل‌کنندگان بر خدا هستید.
(۳) رحمت و قدرت الهی - توکل‌کنندگان بر خدا هستید.
(۴) علم و حکمت الهی - سربار دیگران هستید.

پاسخ: گزینه ۴ (دین و زندگی دهم، درس ۱۰، ص ۱۱۱)

پاسخ تشریحی:

روزی پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) به مردمی برخورد که اهل کار و فعالیت نبودند. به آنان فرمود: «شما چگونه مردمی هستید؟» گفتند: «توکل‌کنندگان بر خدا هستیم.» ایشان فرمود: «نه، بلکه شما سربار دیگران هستید.»
توکل‌کننده‌ای که اهل معرفت باشد، می‌داند که انسان باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش، از ابزار و اسباب بهره‌جوید؛ زیرا این ابزار و اسباب، بنابر حکمت الهی قرار داده‌شده و بی‌توجهی به آن‌ها، بی‌توجهی به حکمت و علم الهی است.

گروه آموزشی ماز

۳- شرط اصلی دوستی با خدا چیست و کدام آیه شریفه حاکی از آن است؟

- (۱) ایمان قلبی - ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدَّ حُبًّا لِلَّهِ﴾
(۲) عمل به دستورات خداوند - ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدَّ حُبًّا لِلَّهِ﴾
(۳) ایمان قلبی - ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾
(۴) عمل به دستورات خداوند - ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾

پاسخ: گزینه ۴ (دین و زندگی دهم، درس ۱۱، ص ۱۱۹ و ۱۲۰)

پاسخ تشریحی:

شرط اصلی دوستی با خداوند عمل به دستورات اوست که آیه مبارکه ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾ و الله غفور رحیم به آن اشاره دارد.

درسنامه:

در آیه ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾ به نکات زیر دقت کنید:

- * در این آیه شرط محبت ما به خدا، پیروی از دستورات او بیان شده است و پیروی از خدا علت محبت خدا به ما و غفران می‌باشد.
* در آخر آیه به دو صفت غفور و رحیم دقت کنید.

گروه آموزشی ماز

۴- نشانه زنده نگاه‌داشتن یاد خدا در دل و احساس حضور او در جای زندگی، در کدام آیه تجلی دارد و لازمه بی‌توجهی به آنچه در مقابل خداست،

توجه به بیان کدام ذکر در نماز است؟

- (۱) ﴿إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ﴾ - تسبیح
(۲) ﴿إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ﴾ - تکبیر
(۳) ﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ﴾ - تکبیر
(۴) ﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ﴾ - تسبیح

پاسخ: گزینه ۲

(دین و زندگی دهم، درس ۱۲، ص ۱۳۰ و ۱۳۱)

پاسخ شرعی:

انسانی که پنج بار در طول روز نماز به پا می‌دارد، یاد خدا را در دل خود زنده می‌کند و حضور او را در جای جای زندگی احساس می‌کند. در آیه شریفه ﴿وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ﴾ به برپا شدن نماز اشاره شده است. اگر هنگام گفتن تکبیر (الله اکبر گفتن) به بزرگی خداوند بر همه چیز توجه داشته باشیم، قدرت‌های دیگر در نظرمان کوچک خواهند شد و به آنان توجه نخواهیم کرد.

گروه آموزشی ماز

۵- قرآن کریم زیاده‌روی در آراستن خویش را چگونه معرفی می‌کند و علت پرهیز دادن دین از این موضوع چیست؟

(۱) نشان‌دهنده ضعف روحی - غافل شدن از تمام امور دنیوی و اخروی است.

(۲) نشان‌دهنده ضعف روحی - مشغول شدن به کارهایی که عاقبتش دوری از خداست.

(۳) عملی از روی جهل و نادانی - مشغول شدن به کارهایی که عاقبتش دوری از خداست.

(۴) عملی از روی جهل و نادانی - غافل شدن از تمام امور دنیوی و اخروی است.

پاسخ: گزینه ۳

(دین و زندگی دهم، درس ۱۳، ص ۱۴۵)

پاسخ شرعی:

برخی انسان‌ها در آراستگی ظاهری و ابراز وجود و مقبولیت، دچار تندروری می‌شوند به گونه‌ای که در آراسته کردن خود، زیاده‌روی می‌کنند و به خودنمایی می‌رسند، قرآن کریم این حالت را تبرج می‌نامد و آن را کاری جاهلانه می‌شمرد، زیاده‌روی در آراستگی و توجه بیش از حد به آن باعث غفلت انسان از هدف اصلی زندگی و مشغول شدن به کارهایی می‌شود که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد.

نکته:

* پوشیدن لباس‌های نامناسب - نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود از راه درست و سازنده.

* زیاده‌روی در آراستگی (تبرج):

(۱) غفلت انسان از هدف اصلی زندگی (۲) مشغول شدن به کارهایی که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد.

گروه آموزشی ماز

۶- اگر بخواهیم تفکر «سلب آزادی زنان در نتیجه رعایت حجاب است.» را مردود اعلام کنیم، کدام نمونه قرآنی یاری‌گر ما خواهد بود و تفاوت پوشش زنان در ادیان و فرهنگ‌های قدیم مربوط به چیست؟

(۱) رواج نداشتن حجاب در اروپا قبل از ظهور حضرت عیسی (علیه السلام) - اصل وجود پوشش

(۲) ستودن عفت دختران حضرت شعیب (علیه السلام) در حال چوپانی - اصل وجود پوشش

(۳) رواج نداشتن حجاب در اروپا قبل از ظهور حضرت عیسی (علیه السلام) - چگونگی و حدود آن

(۴) ستودن عفت دختران حضرت شعیب (علیه السلام) در حال چوپانی - چگونگی و حدود آن

پاسخ: گزینه ۴

(دین و زندگی دهم، درس ۱۴، ص ۱۵۵ و ۱۵۶)

پاسخ شرعی:

یکی از دلایلی که نشان می‌دهد، حجاب زنان موجب سلب آزادی آنان نمی‌شود، ناسازگار بودن این تفکر با نگاه قرآن است. قرآن کریم عفت دختران حضرت شعیب (علیه السلام) را به هنگام چوپانی در جمع مردان مثال می‌زند. در عموم فرهنگ‌ها پوشش زنان به صورت یک اصل پسندیده مطرح بوده و کم‌تر قوم و ملتی است که زنان آن، پوشش نامناسبی داشته باشند، تفاوت‌ها مربوط به چگونگی و حدود آن بوده است.

ادعای خانه‌نشین کردن زنان با نگاه قرآن ناسازگار است:

قرآن، عفت حضرت مریم (س) را در معبدی که همگان چه زن و چه مرد برای پرستش می‌آیند، می‌ستاید.

ادعای خانه‌نشین کردن زنان با نگاه قرآن ناسازگار است.

قرآن، عفت دختران شعیب (ع) را در حال چوپانی و آب دادن به گوسفندان در جمع مردان مثال می‌زند.

گروه آموزشی ماز

۷- در آینه وحی، برتری انسان بر بسیاری از مخلوقات، موبوط به کدام یک از راه های تقویت عزت است و نتیجه عظمت خالق در نظر انسان های عزیز از دیدگاه امام علی (علیه السلام) چیست؟

- ۱) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - نفروختن خود به بهایی کمتر از بهشت
- ۲) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - کوچک بودن غیر خدا در نظرشان
- ۳) شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک - نفروختن خود به بهایی کمتر از بهشت
- ۴) شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک - کوچک بودن غیر خدا در نظرشان

پاسخ: گزینه ۴ (دین و زندگی یازدهم، درس ۱۶، ص ۱۹۸ و ۱۹۹)

عبارت قرآنی: «ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم... و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم»، مربوط به اولین راه تقویت عزت «شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک» است. امام علی (علیه السلام) می فرمایند: «خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. از این جهت، غیر خدا در نظرشان کوچک است.»

گروه آموزشی ماز

۸- تجربه مسئولیت پذیری که نتیجه تشکیل خانواده است، مؤید کدام هدف ازدواج می باشد و با کدام آیه شریفه هم آوایی دارد؟

- ۱) رشد و پرورش فرزندان - ﴿جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً﴾
- ۲) رشد و پرورش فرزندان - ﴿خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً﴾
- ۳) رشد اخلاقی و معنوی - ﴿جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً﴾
- ۴) رشد اخلاقی و معنوی - ﴿خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً﴾

پاسخ: گزینه ۴ (دین و زندگی یازدهم، درس ۱۷، ص ۲۰۹ و ۲۱۶)

آیه شریفه: ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً﴾ ان فی ذلک لآیاتٍ لِّقَوْمٍ یَّتَفَكَّرُونَ: «و از نشانه های خدا آن است که همسرانی از (نوع) خودتان برای شما آفرید تا با آنها آرامش یابید و میان شما «دوستی» و «رحمت» قرار داد، همانا که در این مورد، نشانه هایی است برای کسانی که تفکر می کنند»، این آیه مؤید رشد اخلاقی و معنوی از اهداف ازدواج است که یکی از نشانه های آن مسئولیت پذیری می باشد.

آیه ﴿خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً﴾ مؤید رشد اخلاقی و معنوی از اهداف ازدواج است. به کلید واژه های «موده و رحمة» دقت کنید.
آیه ﴿جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً﴾ به رشد و پرورش فرزندان اشاره دارد. به کلید واژه های «بنین و حفدة» دقت کنید.

گروه آموزشی ماز

۹- چرا پیشوایان دین همواره دختران و پسران را به ازدواج ترغیب کرده اند و کدام سخن نبوی مؤید آن است؟

- ۱) زیرا ازدواج برای رفع نیازهای طبیعی و فطری انسان است. - «کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است پس باید برای نصف دیگر، از خدا پروا داشته باشد.»
- ۲) زیرا ازدواج برای رفع نیازهای طبیعی و فطری انسان است. - «دو رکعت نماز شخص متأهل، برتر از هفتاد رکعت نمازی است که شخص مجرد می خواند.»
- ۳) زیرا نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود. - «دو رکعت نماز شخص متأهل، برتر از هفتاد رکعت نمازی است که شخص مجرد می خواند.»
- ۴) زیرا نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود. - «کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است پس باید برای نصف دیگر، از خدا پروا داشته باشد.»

پاسخ: گزینه ۴ (دین و زندگی یازدهم، درس ۱۸، ص ۲۲۵)

نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد. به همین علت پیشوایان دین، همواره دختران و پسران را به ازدواج تشویق و ترغیب کرده و از پدران و مادران خواسته اند که با کنار گذاشتن رسوم غلط، شرایط لازم را برای آنان فراهم کنند.
پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) می فرماید: «کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است، پس برای نصف دیگر از خدا پروا داشته باشد.»

درسنامه:

حدیث نبوی: «کسی که ازدواج کند، نصف دین خود را حفظ کرده است، پس باید برای نصف دیگر، از خدا پروا داشته باشد.»

حدیث نبوی: «برای دختران و پسران خود امکان ازدواج را فراهم کنید تا خداوند اخلاقتان را نیکو کند و در رزق و روزی آنها توسعه دهد و عفاف و غیرت آنها را زیاد گرداند.»

حدیث امام صادق (ع): «دو رکعت نماز شخص متأهل، برتر از هفتاد رکعت نمازی است که شخص مجرد می‌خواند.»

احادیث مربوط به تشویق پیشوایان دین به ازدواج

گروه آموزشی ماز

۱۰- با توجه به کدام عبارت، پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم و چرا؟

۱) ﴿حُبُّ الشَّيْءِ يَمُوعُ وَيُضْمُّ﴾ - تا به انتخابی درست برسیم.

۲) ﴿حُبُّ الشَّيْءِ يَمُوعُ وَيُضْمُّ﴾ - هیچ بنایی نزد خدا محبوب‌تر از ازدواج نیست.

۳) ﴿أَقْبِلْ بِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ﴾ - تا به انتخابی درست برسیم.

۴) ﴿أَقْبِلْ بِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ﴾ - هیچ بنایی نزد خدا محبوب‌تر از ازدواج نیست.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۱۸، ص ۲۲۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

با توجه به حدیث شریف امام علی (ع): ﴿حُبُّ الشَّيْءِ يَمُوعُ وَيُضْمُّ﴾: علاقه شدید به چیزی آدم را کور و کر می‌کند. پیشوایان دین‌ها از ما خواسته‌اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر مشورت کنیم تا به انتخابی درست برسیم.

گروه آموزشی ماز

۱۱- درخواست حضرت ابراهیم (ع) از خداوند متعال مبنی بر ماندگاری در تاریخ چیست و پاسخ خداوند به این خواست چه بود؟

۱) رهبری امت و نسل رسالت را در ذریه من قرار بده - ﴿وَأَجْعَلْ لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ﴾

۲) رهبری امت و نسل رسالت را در ذریه من قرار بده - ﴿وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ...﴾

۳) در میان آیندگان، نام نیکی برای من قرار بده - ﴿وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ...﴾

۴) در میان آیندگان، نام نیکی برای من قرار بده - ﴿وَأَجْعَلْ لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ﴾

(مهارت معلمی، فصل ۱، ص ۲۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

یکی از نشانه‌های برتری اعمال، ماندگاری آثار آن است؛ چنان‌که حضرت ابراهیم (ع) از خدا خواست که در تاریخ ماندگار باشد؛ ﴿وَأَجْعَلْ لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ﴾؛ «و در میان آیندگان، نام نیکی برای من قرار بده». خداوند نیز دعای او را این‌گونه پاسخ داد: ﴿وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾؛ «آن [کلمه توحید] را در میان نسلش کلمه ماندگار قرار داد، باشد که آنان [به توحید] بازگردانند».

درسنامه:

دعای حضرت ابراهیم (ع): ﴿وَأَجْعَلْ لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ﴾

ویژگی: کار روی فکر افراد، ماندگار است.

پاسخ خداوند به دعای حضرت ابراهیم (ع): ﴿وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

گروه آموزشی ماز

۱۲- مفهوم آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ۱) حیات انسان، در گرو ایمان و عمل صالح است و خداوند متعال و انبیا هم، مردم را به همان دعوت کرده‌اند.
- ۲) حیات جاودانه و ابدی شرط اصلی استجابت از دعوت خدا و رسولان الهی مبنی بر پذیرش دین می‌باشد.
- ۳) مقصود از حیاتی که با دعوت رسولان مرسل به پذیرش دین الهی فراهم می‌آید، حیات نباتی است.
- ۴) انسان برای دسترسی به حیات فکری، عقلی، معنوی، اخلاقی، اجتماعی باید به انتقال اطلاعات و علوم دسترسی پیدا کند.

پاسخ: گزینه ۱ (مهارت معلمی، فصل ۱، ص ۲۷)

پاسخ تشریحی:

حیات انسان، در گرو ایمان و عمل صالح است و خداوند متعال و انبیا هم، مردم را به همان دعوت کرده‌اند و استجابت از دعوت خدا و رسول شرط حیات جاودانه می‌باشد.

نکته:

۱. مقصود از حیاتی که با دعوت انبیا فراهم می‌آید حیات حیوانی نیست - چون این نوع حیات بدون دعوت انبیا نیز وجود دارد؛ - بلکه مقصود، حیات فکری، عقلی، معنوی، اخلاقی، اجتماعی و در یک کلام، حیات انسان در تمام زمینه‌هاست.
۲. اگر تنها به انتقال اطلاعات و علوم اکتفا کنیم، معلوم نیست بهره‌گیری از این علوم برای فرد و جامعه سود خواهد داشت یا ضرر؟ و فارغ‌التحصیلان ما عناصر مفیدی خواهند بود یا خطرناک؟

گروه آموزشی ماز

۱۳- آیه مبارکه ﴿وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَّبُّكَ وَ يُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ﴾ به کدام ویژگی یک معلم حقیقی اشاره دارد؟

- ۱) خود را فارغ التحصیل ندانستن
- ۲) توفیقات را از خدا دانستن
- ۳) مخلص بودن
- ۴) اعتماد به نفس داشتن

پاسخ: گزینه ۲ (مهارت معلمی، فصل ۲، ص ۳۹ و ۴۰)

پاسخ تشریحی:

این بیان خداوند درباره حضرت یوسف که «و این چنین پروردگارت تو را برمی‌گزیند و از تعبیر خواب‌ها به تو می‌آموزد.» درباره این مفهوم است که توفیقات انسان از خداوند است.

درسنامه:

معلم باید مراقب باشد که سرگرم شدن به کتاب و درس و مقاله و پژوهش، او را از خدا غافل نکند.

آیاتی که در ارتباط با ویژگی «توفیقات را از خدا دانستن» هستند:

﴿وما توفیقی الا بالله﴾

﴿وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَ يُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ﴾

﴿وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ يَعْلَمْكُمْ اللَّهُ﴾

گروه آموزشی ماز

۱۴- در کدام گزینه به نخستین درخواست حضرت موسی (علیه السلام) از خداوند متعال بعد از این که ایشان مأموریت هدایت و ارشاد مردم را به عهده گرفتند، اشاره شده است؟

- ۱) سینه‌ام را برایم گشاده گردان
- ۲) هارون را مشاور و وزیرم قرار ده
- ۳) گره از زبانم باز نما
- ۴) کار را برایم آسان بفرما

پاسخ: گزینه ۱ (مهارت معلمی، فصل ۲، ص ۳۳)

پاسخ تشریحی:

همین که خداوند متعال به موسی (علیه السلام) فرمود که تو از طرف من مأمور ارشاد و هدایت مردم هستی، و اولین دعای او این بود: ﴿قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي﴾ و یسری امری * و احلل عقدة من لساني * يَقْفُوهَا قَوْلِي؛ «[موسی] گفت: پروردگارا! اکنون که مرا به این کار بزرگ مأمور فرمودی [سینه‌ام را برایم گشاده گردان] او بر صبر و حوصله‌ام بیفزای و کار مرا برایم آسان فرما و گره از زبانم باز نما تا [آن‌ها] زبان مرا [خوب] بفهمند.»

درسنامه:

* از نعمت‌هایی که خداوند به پیامبر (ﷺ) مرحمت فرمود: سعة صدر بود: ﴿الم نشرح لك صدرك﴾

حضرت هود (علیه السلام): لیس بی سفاهة

شرح صدر

حضرت نوح (علیه السلام): لیس بی ضلالة

گروه آموزشی ماز

- ۱۵- بیان قرآن کریم در عبارت «سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا...» که ناظر به آینده است، تصریح‌کننده چه موضوعی می‌باشد؟
- (۱) مشرکان برای عبادت بت‌های خود هیچ منطق، علم و استدلالی ندارند؛ به همین دلیل کار آن‌ها باطل است.
 - (۲) اسلام دین کاملی است؛ چرا که مشرق و مغرب برای خداست و او مکان خاصی ندارد.
 - (۳) ما باید در همه مدیریت‌ها، از جمله مدیریت آموزشی و فرهنگی - تبلیغی، آمادگی جابه‌جا شدن را داشته باشیم.
 - (۴) استاد و معلم باید سؤالات را پیش‌بینی کنند و پاسخ آن‌ها را از قبل آماده داشته باشند.

پاسخ: گزینه ۴ (مهارت معلمی، فصل ۲، ص ۵۸)

پاسخ تشریحی:

خداوند تعالی می‌فرماید: «سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا...»؛ «مشرکین در آینده از تو سؤالاتی خواهند داشت [که تو باید آماده جواب باشی]». بنابراین، استاد و مربی باید سؤالات را پیش‌بینی کنند و پاسخ آن‌ها را از قبل آماده داشته باشند.

نکته:

در بخش «آماده پاسخ‌گویی باشد» که ویژگی یک معلم است خداوند در قرآن کریم داستان تغییر قبله را مطرح کرده که پیامبر (ﷺ) باید قبل از سؤال مردم، جوابش را آماده داشته باشد.

گروه آموزشی ماز

- ۱۶- هر یک از عبارات زیر به کدام یک از صفات معلمی اشاره دارد؟

(الف) داشتن درد، کمال است و بی‌دردی یک درد بزرگ
(ب) مغرور شدن قارون به ثروت و علم خود

(ج) پرهیز از ملاحظات قومی و نسبی در بیان حقایق و نفی باطل

(۲) با شهامت باشد - بی‌تکلف باشد - صراحت لهجه داشته باشد

(۱) سوز و حرص داشته باشد - بی‌تکلف باشد - اهل هدایت و عمل باشد

(۳) با شهامت باشد - توفیقاتش را از خدا بداند - اهل هدایت و عمل باشد

پاسخ: گزینه ۴ (مهارت معلمی، فصل ۲، صفحات ۳۲، ۳۹ و ۴۶)

پاسخ تشریحی:

بررسی موارد:

(الف) داشتن درد کمال است و بی‌دردی یک درد بزرگ ← سوز و حرص داشته باشد.

(ب) مغرور شدن قارون به ثروت و علم خود ← توفیقاتش را از خدا بداند.

(ج) پرهیز از ملاحظه قومی و نسبی در بیان حقایق و نفی باطل ← صراحت لهجه داشته باشد.

گروه آموزشی ماز

- ۱۷- خدای متعال برای اینکه دشمنان ما بر علیه ما توطئه نکنند و از حیل‌های آنان در امان باشیم به چه امری توصیه کردند و کدام یک، از آرزوهای دشمن برای ماست؟

(۱) از کینه و دشمنی بر حذر باشیم - رنج و فشار و به زحمت افتادن

(۲) از کینه و دشمنی بر حذر باشیم - نفاق و فساد

(۳) اهل صبر و تقوا باشیم - نفاق و فساد

(۴) اهل صبر و تقوا باشیم - رنج و فشار و به زحمت افتادن

پاسخ: گزینه ۴ (مهارت معلمی، فصل ۳، ص ۱۰۸ و ۱۰۹)

پاسخ تشریحی:

خدای متعال متذکر می‌شود دوست گرفتن دشمنان ممکن است تاوان سختی داشته باشد و آن اینکه آنان علیه ما توطئه کنند؛ بنابراین شما باید اهل صبر و تقوا باشید، تا حیل‌های آنان ضربه‌ای به شما نزنند.

آرزوهای دشمنان در رابطه با انسان:

(الف) غفلت از سلاح و سرمایه خود

(ب) ضعف و سستی و مدهانه و سازش کاری

(ج) رنج و فشار و به زحمت افتادن

(د) ارتداد و بازگشت از دین

تذکر:

فساد و فشار و نفاق از شگردهای مختلف برای ضربه زدن دشمنان به ماست.

گروه آموزشی ماز

۱۸- طبق آیه شریفه ﴿قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا﴾ معلم چه وظیفه‌ای دارد و این وظیفه در کلام ائمه (علیهم‌السلام) چگونه یاد شده است؟

- (۱) استمداد از خداوند متعال و شروع کار با نام حضرت حق - ﴿قول لا علم نصف العلم﴾
- (۲) استمداد از خداوند متعال و شروع کار با نام حضرت حق - ﴿لم تقولون ما لا تفعلون﴾
- (۳) بیان «نمی‌دانم» با کمال صراحت در صورتی که چیزی را نمی‌داند - ﴿قول لا علم نصف العلم﴾
- (۴) بیان «نمی‌دانم» با کمال صراحت در صورتی که چیزی را نمی‌داند - ﴿لم تقولون ما لا تفعلون﴾

(مهارت معلمی، فصل ۳، ص ۷۹ و ۸۰)

پاسخ: گزینه ۳

پیامبر اکرم (ص) مأمور بود که اگر چیزی را نمی‌داند، به آن اذعان کند: ﴿قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا﴾ بگو: من نمی‌دانم که آیا آنچه وعده داده می‌شود نزدیک است، یا پروردگارم برای تحقق آن مدتی [طولانی] قرار می‌دهد. این که کسی ندانسته جواب بدهد، نشانه جهالت اوست؛ اما این که به راحتی و راستی بگوید: «نمی‌دانم» نشانه برخورداری او از نصف علم است؛ چرا که علی (علیه‌السلام) فرمود: «قول لا علم نصف العلم؛ گفتن نمی‌دانم نصف علم است.»

درسنامه:

یکی از ویژگی‌های یک معلم، شهادت در گفتن «نمی‌دانم» است، همانند فرشتگان که به خدا عرضه می‌دارند: «لا علم لنا الا ما علمتنا»: «ما چیزی جز آنچه تو به ما آموخته‌ای نمی‌دانیم.»

گروه آموزشی ماز

۱۹- مفهوم آیه مبارکه ﴿فَانشُرُوا لِلّٰهِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَ الَّذِيْنَ اٰوْتُوْا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ﴾ در مقام بیان کدام ویژگی معلمین است؟

(۲) توجه به رشد جامع

(۱) همدردی

(۴) ایجاد انگیزه

(۳) احترام به همکاران و پیشکسوتان

(مهارت معلمی، فصل ۳، ص ۹۴ و ۹۵)

پاسخ: گزینه ۳

ترجمه آیه: «و هرگاه گفتند که از جای خود (برای توسعه مجلس یا کار خیر دیگری) برخیزید، برخیزید، تا خدا مقام اهل ایمان و دانشمندان شما را (در دو جهان) رفیع گرداند، و خدا به هر چه کنید به همه آگاه است.» در مقام بیان احترام به همکاران و پیشکسوتان می‌باشد.

درسنامه:

خداوند در قرآن برای چند گروه، جایگاه و درجات مخصوصی قرار داده است؛ انبیاء، مجاهدان، نمازگزاران، اهل انفاق، مؤمنانی که عمل صالح انجام می‌دهند و دانشمندان. جمله ﴿يَرْفَعُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَ الَّذِيْنَ اٰوْتُوْا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ﴾ شاید نشانه آن باشد که فرمان بلند شدن به‌خاطر ورود مؤمنان و دانشمندان است، یعنی به احترام آنان قیام کنید.

گروه آموزشی ماز

۲۰- عبارت قرآنی ﴿ان هذا الا ملك كريم﴾ در توصیف کدام پیامبر بیان شده است و بیان این عبارت اشاره به کدام وظیفه معلم دارد؟

(۲) حضرت یوسف - امیدوار و امید بخش

(۱) حضرت موسی - امیدوار و امید بخش

(۴) حضرت موسی - آشنایی با فرهنگ و گویش مخاطبان

(۳) حضرت یوسف - آشنایی با فرهنگ و گویش مخاطبان

(مهارت معلمی، فصل ۳، ص ۱۱۵ و ۱۱۶)

پاسخ: گزینه ۳

آشنایی با فرهنگ و ادبیات و ضرب‌المثل‌های مخاطبان، یکی از کارهای شایسته برای برقراری ارتباط بهتر و انتقال آسان‌تر مفاهیم است. در فرهنگ مردم، فرشته «مظهر خوبی و کرامت است؛ تا آنجا که زنان مصر در ستایش یوسف گفتند: ﴿ان هذا الا ملك كريم﴾»

گروه آموزشی ماز

* متن زیر را با دقت مطالعه نمایید و سپس به سؤالات ۲۱ تا ۲۵ پاسخ دهید.

«این کار را بکن تا آن را به دست آوری» این جمله تفکر محوری در رفتارگرایی کاربردی است. در دنیای کنونی، عمل به این اصل به منظور تربیت کودکان، یادگیری دانش آموزان و مدیریت کارمندان منظم فرض می‌شود. [۱]

شیوه‌های عملی حاصل از این رویکرد، هم به لحاظ ماهیت قابل اعتراض‌اند و هم تأثیری زیان‌بار در پی دارند؛ تأثیر زیان‌بار این مکتب از لحاظ عملی، یعنی ناتوانی آن در ایجاد نتایج مطلوب مورد نظر. طرح چنین ایرادی به این معنی نیست که امور یا اشیائی که به‌عنوان پاداش از آن‌ها استفاده می‌شوند مشکل دارند؛ [۲] برخی پاداش‌ها بی‌ضرر و برخی ضروری هستند. آنچه باعث نگرانی می‌شود، استفاده از این امور یا اشیاء به‌عنوان پاداش یا مشوق است. مشکل از آنجا ناشی می‌شود که ما برای کنترل رفتار دیگران، آنچه را آنان بدان علاقه یا نیاز دارند در اختیار بگیریم و بعد آن را به‌صورت مشروط به آن‌ها بدهیم. [۳] به عبارت دیگر در این موارد توجهی به شیء مورد نظر نداریم، بلکه تأکید ما بر شرطی است که باید انجام شود تا آن شیء به دست آید.

شاید «پاداش دادن در قبال اطاعت» [۴] امری طبیعی و مسلم به نظر برسد، اما چنین موضوعی در حقیقت بازتاب یک ایدئولوژی است که می‌تواند پرسش برانگیز باشد. آنچه این موضوع را نگران‌کننده می‌سازد، بهای گزافی است که مردم برای پیروی کورکورانه از این اصل می‌پردازند.

۲۱- موضوع بعدی در ادامه متن «حیوانات آزمایشگاهی» است. کدام دلیل، دلیل محکم‌تری برای قرار دادن این موضوع پس از متن می‌باشد؟

(۱) برای اینکه نویسنده نشان دهد در رویکرد مورد نظر، جایگاه انسان مانند حیوان در نظر گرفته شده است.

(۲) برای اینکه تفاوت تربیت حیوانات را با تربیت انسان‌ها که در متن اشاره شده نشان دهد.

(۳) تا مثال‌هایی عینی برای رویکرد رفتارگرایی مطرح کند و به توجیه این رویکرد بپردازد.

(۴) تا از نتایج واقعی این رویکرد بر تربیت حیوانات الگو بگیرد و مثال‌هایی از آن برای انسان مطرح نماید.

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

با توجه به دیدگاه انتقادی نویسنده به «رویکرد رفتاری» آوردن موضوع «حیوانات آزمایشگاهی» نیز باید به نیت انتقاد مطرح شده باشد که این موضوع در گزینه (۱) به بهترین وجه استدلال شده است.

گروه آموزشی ماز

۲۲- «مانند وعده بیست به نوجوان برای مطالعه بیشتر، قول آدامس برای سکوت کودک و حقوق بیشتر برای کارمندان منظم»

قرار گرفتن عبارت فوق در کدام قسمت از متن به فهم بهتر متن کمک می‌کند؟

[۴] ۴

[۳] ۳

[۲] ۲

[۱] ۱

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

عبارت داده شده، مثالی است برای پاداش دادن به ازای یک فعالیت؛ برای درک بهتر متن است. پس از اولین باری که این مفهوم مطرح می‌شود، مثالی درباره آن آورده تا منظور نویسنده بهتر درک شود. بنابراین در قسمت [۱] پس از این که درباره اصل «این کار را بکن تا آن را به دست آوری» که درباره تربیت کودکان، یادگیری دانش آموزان و مدیریت کارمندان مطرح می‌شود، بهترین جا برای ارائه مثالی از این سه مقوله است.

گروه آموزشی ماز

۲۳- این متن رویکرد رفتارگرایی است.

(۴) ارائه دهنده مثال‌های نقض در

(۳) توضیح شاخه‌ای از

(۲) انتقاد از

(۱) در تأیید

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

این متن به انتقاد از رفتارگرایی، زبان‌های این تفکر را بیان می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۲۴- منظور از پیروی کورکورانه در این متن چیست؟

(۱) یعنی اطاعت کردن و انجام کاری با توجه به محتوا و نتایج آن

(۲) یعنی انجام کاری بدون در نظر گرفتن نتایج آن

(۳) یعنی انجام کاری در قبال پاداشی که در طولانی مدت اثرات زیان‌بار دارد.

(۴) یعنی پذیرفتن مفهومی به دلیل تکرار زیاد و جلوه عملی آن

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

در انتهای متن در مورد پیروی کورکورانه از این اصل «این کار را بکن تا آن را به دست آوری» که پیش از آن مسلم بودن آن را مطرح می‌نماید و منظورش این است چون مسلم فرض شده است مردم از آن کورکورانه پیروی می‌کنند.

گروه آموزشی ماز

۲۵- نگران‌کننده‌ترین مسأله از نظر نویسنده کدام است؟

- (۱) پاداش‌ها ممکن است مفید نباشند.
- (۲) مردم بهای گزافی برای کنترل رفتار یکدیگر بهپردازند.
- (۳) مردم توسط پاداش‌دهنده‌ها کنترل شوند.
- (۴) مردم کارهایی که پاداش ملموس ندارند انجام ندهند.

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

در اصل انجام کار در ازای پاداش چهار وجه وجود دارد:

- (۱) کار
- (۲) پاداش
- (۳) پاداش‌دهنده
- (۴) پاداش‌گیرنده

آنچه نگرانی نویسنده را نسبت به این اصل بازتاب می‌دهد، ناظر به پاداش نیست، چون می‌گوید «به این معنی نیست که امور یا اشیائی که به‌عنوان پاداش از آن‌ها استفاده می‌شود مشکل دارد» و آنچه نگران‌کننده است کنترل رفتار دیگران با این پاداش‌ها است.

گروه آموزشی ماز

۲۶- در شش ماه اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ (از مهرماه تا اسفندماه) مقدار فروش کتاب‌های کمک درسی، ثلث فروش کل مربوط به سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بوده است. بنابراین تعداد کل کتاب‌های کمک درسی که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ فروخته می‌شود، به یقین کمتر از سال گذشته خواهد بود.

کدام یک از موارد زیر، در صورتی که درست فرض شوند، نتیجه‌گیری فوق را بهتر تضعیف می‌کنند؟

- (۱) بیشتر کتاب‌های کمک درسی مربوط به کنکور بوده‌اند و با کاهش ضریب تراز کنکور، فروش آن‌ها کمتر شده است.
- (۲) تعداد کل کتاب‌های کمک درسی فروخته شده در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ کمتر از سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بوده است.
- (۳) معمولاً بیش از ۷۰ درصد از کتاب‌های کمک درسی پیش از شروع سال تحصیلی در هر سال فروخته می‌شود.
- (۴) تقریباً نصف کتاب‌های کمک درسی در مهرماه و نمایشگاه کتاب اردیبهشت ماه فروخته می‌شوند.

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

اگر بپذیریم که بیش از ۷۰٪ فروش (مثلاً ۷۱٪) مربوط به پیش از شروع سال تحصیلی است و با توجه به این که در شش ماه اول ثلث فروش پارسال اتفاق افتاده ($\frac{۳۳}{۳} = ۱۱\% = \frac{۱}{۳}$)، پس فروش کل امسال از فروش پارسال بیشتر خواهد بود: و این فرض مسأله را تضعیف می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نادرست است. به دلیل کاهش تأثیر نتایج کنکور، فروش کتاب‌های کمک درسی کاهش می‌یابد و این به معنی درست بودن نتیجه‌گیری مسأله است و آن را تقویت می‌کند.

۲) نادرست است. این گزینه نشان‌دهنده مسیر نزولی فروش کتاب‌های کمک درسی در طول سال‌ها است و ارتباطی به فرضیات مسأله ندارد.

۴) نادرست است. اگر بپذیریم که ۵۰٪ فروش کل سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مربوط به مهر و اردیبهشت است و می‌دانیم که از مهر تا اسفند کلاً $\frac{۳۳}{۳} = ۱۱\%$ فروش داشته‌ایم و بنابراین فروش ۸ ماه (از مهر تا اردیبهشت) برابر: $\frac{۸۳}{۳} = ۲۷\% + ۵\% = ۳۲\%$ که نتیجه‌گیری مسأله را تقویت می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۲۷- اصل پریماک یعنی اجازه انجام فعالیتی لذت بخش در ازای انجام فعالیتی که لذت بخش نیست. دانشمندان بر روی ۱۰۰۰ موش این گونه آزمایش کردند که پس از ۱ دقیقه سکون (فعالیتی که لذت بخش نیست). امکان ۱ دقیقه دویدن در دالان را پیدا کنند (فعالیتی که لذت بخش است). ۶۰۰ موش پس از پنج بار انجام این آزمایش ترجیح دادند ۱ دقیقه سکون کنند تا اجازه دویدن پیدا کنند، بنابراین می توان نتیجه گرفت که اصل پریماک نیز در مواردی مشابه برای انسان هم باعث افزایش فعالیت هایی می شود که لذت بخش نیست.

کدام مورد اگر درست فرض شود، بهتر از بقیه نتیجه متن را تأیید می کند؟

- (۱) اصولی که در انسان باعث تغییر رفتار می شوند، در موش ها باعث تغییر رفتار نمی شوند.
- (۲) احتمال سکون ۱ دقیقه ای موش ها در شرایط معمول کمتر از ۵۰٪ است.
- (۳) موش ها ترجیح می دهند پس از دویدن کمی استراحت کنند و سکون داشته باشند.
- (۴) دویدن برای همه موش ها، لذت بخش نیست و فقط برای نیمی از آن ها لذت بخش است.

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

استدلال نویسنده را می توان به صورت زیر خلاصه کرد:

«فقط ۶۰٪ موش هایی که در آزمایش قرار گرفتند ترجیح دادند کاری که لذت بخش نیست انجام دهند تا اجازه پیدا کنند کاری که لذت بخش است انجام دهند. بنابراین انسان ها هم ترجیح می دهند کاری که لذت بخش نیست انجام دهند تا اجازه پیدا کنند کاری که لذت بخش است انجام دهند.»

باید توجه شود که ادعای فوق در حال حاضر فاقد ارزش است، یعنی در مورد این ادعا می توان اظهار نظر کرد که بدانیم در شرایط طبیعی (بدون در نظر گرفتن پاداش) احتمال انجام فعالیتی که لذت بخش نیست (در اینجا سکون) کمتر از ۶۰٪ است. حالا به دنبال گزینه ای هستیم که ادعای فوق را تقویت کند.

بررسی گزینه ها:

- ۱ نادرست است. این گزینه ارتباطی به موضوع متن ندارد و خارج از بحث نویسنده است.
- ۲ درست است. اگر بپذیریم که احتمال سکون ۱ دقیقه ای موش ها در شرایط معمول ۵۰٪ است و مقایسه این احتمال با احتمال مسأله که ۶۰٪ است، نتیجه می گیریم اصل پریماک در این آزمایش تأیید شده است.
- ۳ نادرست است. چون سکون پس از دویدن مطرح نیست و دویدن پس از سکون مطرح است و در صورت درست بودن این فرض نیز استدلال متن تضعیف می شود.
- ۴ نادرست است. لذت بخش نبودن دویدن برای نصف موش ها منجر به افزایش سکون نمی شود.

گروه آموزشی ماز

۲۸- مشاوران تحصیلی معتقدند دانش آموزانی که اصول برنامه ریزی را نمی دانند به ندرت در کنکور موفق می شوند. آنان براساس تجربیاتشان به این نتیجه رسیده اند که موفقیت چنین افرادی در کنکور تقریباً غیر ممکن است. از طرف دیگر براساس یک تحقیق جامع از تمامی افرادی که امسال کنکور دادند، می توان گفت هزاران نفر از دانش آموزانی که اصول برنامه ریزی را نمی دانند در کنکور رتبه های مناسبی به دست آورده اند.

اگر همه عبارات فوق درست در نظر گرفته شوند، کدام فرضیه زیر می تواند تناقض موجود بین آن ها را به بهترین وجه ممکن توضیح دهد؟

- (۱) موفقیت های معدودی که این افراد داشته اند در تحقیق جامع به آن اشاره شده است.
- (۲) اصول برنامه ریزی قابل آموزش است و می توان آن را بهبود بخشید.
- (۳) جامعه آماری مشاوران تحصیلی، جامعه ای مناسب و کامل نبوده است.
- (۴) افرادی که به مشاور تحصیلی باور دارند، در تحقیقات شرکت داده نشده اند.

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

متن را می توان به نتایج دیدگاه دو گروه تقسیم کرد:

مشاوران تحصیلی: موفقیت تحصیلی دانش آموزانی که اصول برنامه ریزی را نمی دانند، اتفاق نمی افتد.

تحقیق جامع: افراد بسیاری بدون دانستن اصول برنامه ریزی در کنکور موفق بوده اند.

به دنبال گزینه ای هستیم که این تناقض را توجیه کند.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ نادرست است. زیرا در متن به هزاران نفر اشاره کرده است که این تعداد، تعداد معدودی به شمار نمی‌آید.
- ۲ نادرست است. هرچند جملهٔ درستی به نظر می‌رسد ولی تناقض موجود در متن را توجیه نمی‌کند.
- ۳ درست است. زیرا می‌توان گفت افرادی که به مشاوران تحصیلی مراجعه کرده‌اند افرادی بوده‌اند که می‌خواستند عدم موفقیت خود را به عاملی غیر از خود ارتباط دهند و آن‌ها وضعیت تحصیلی ضعیف‌تری داشته‌اند که همراهی وضعیت تحصیلی ضعیف و نداشتن اصول برنامه‌ریزی آن‌ها، مشاوران را به این اشتباه انداخته که آن‌ها به دلیل نداشتن اصول برنامه‌ریزی موفق نشده‌اند.
- ۴ نادرست است. چون تحقیقات از همهٔ افراد بوده است.

گروه آموزشی ماز

* محمد و مینا دارای پنج فرزند به نام‌های علی، احمد، حسن، فاطمه و نگین هستند که سال تولد آن‌ها به ترتیب ۸۵، ۸۷، ۹۵، ۹۳ و ۹۸ است. مینا برای تقسیم کارهای خانه بین آن‌ها با محدودیت‌های زیر مواجه است:

– کارهای خانه در یک روز: نان خریدن ۱ نفر، ظرف شستن ۲ نفر، کمک برای غذا درست کردن ۱ نفر، جارو کردن ۱ نفر و هر نفر فقط یک کار را در روز انجام می‌دهد.

– نانوایی رفتن توسط یکی از پسرها انجام شود.

– کمک برای غذا درست کردن توسط یکی از دخترها انجام شود.

– برای جارو کردن حداقل سن باید ۶ سال باشد.

– علی در شستن ظرف‌ها کمک نمی‌کند.

با توجه به متن به سؤالات ۲۹ تا ۳۲ پاسخ دهید.

۲۹- اگر اختلاف سنی کسانی که ظرف می‌شویند ۲ سال باشد، انجام‌دهنده چند تا از کارهای زیر به قطعیت مشخص است؟

نانوایی رفتن، جارو کردن، کمک برای غذا درست کردن

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) صفر

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

برای حل این سؤال، محدودیت‌ها را در جدول مشخص می‌کنیم:

نانوایی رفتن	ظرف شستن	غذا درست کردن	جارو کردن
علی	×	×	
احمد		×	
حسن		×	
فاطمه	×		
نگین	×		×

با توجه به فرض سؤال که اختلاف سنی کسانی که ظرف می‌شویند ۲ سال است یا علی و احمد باید ظرف بشویند یا حسن و فاطمه، چون علی ظرف نمی‌شوید، پس حسن و فاطمه ظرف می‌شویند و جدول به صورت زیر می‌شود:

نانوایی رفتن	ظرف شستن	غذا درست کردن	جارو کردن
علی	×	×	
احمد	×	×	
حسن	×	×	×
فاطمه	×	×	×
نگین	×	✓	×

تنها کار برای نگین کمک برای غذا درست کردن است، پس کار نگین مشخص است، اما نانوایی رفتن و جارو کردن دو کاری هستند که علی یا احمد می‌توانند انتخاب کنند و انجام دهندهٔ آن به قطعیت مشخص نیست.

گروه آموزشی ماز

۳۰- کدام گزینه هرگز اتفاق نمی‌افتد؟

- (۱) فاطمه و نگین باهم ظرف‌ها را بشویند.
 (۲) احمد و حسن باهم ظرف‌ها را بشویند.
 (۳) علی جارو کند و حسن به نانوايي برود.
 (۴) احمد جارو کند و نگین در غذا درست کردن کمک کند.

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

در این حالت کسی نیست که در غذا درست کردن کمک کند، پس این گزینه نباید اتفاق بیفتد.

نانوایی رفتن	ظرف شستن	غذا درست کردن	جارو کردن
علی	×	×	
احمد	×	×	
حسن	×	×	
فاطمه	×	×	×
نگین	×	×	×

↓
کسی نیست

اما با بررسی گزینه‌های دیگر هیچ کاری بدون مسئول باقی نمی‌ماند.

گروه آموزشی ماز

۳۱- اگر حسن جارو کند، برای شستن ظرف‌ها چند ترکیب ممکن وجود خواهد داشت؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

نانوایی رفتن	ظرف شستن	غذا درست کردن	جارو کردن
علی	×	×	×
احمد		×	×
حسن	×	×	✓
فاطمه	×		×
نگین	×		×

جدول با حذف حسن و جارو، به صورت زیر خلاصه می‌شود:

نانوایی رفتن	ظرف شستن	غذا درست کردن
علی	×	×
احمد		×
فاطمه	×	
نگین	×	

یعنی احمد، فاطمه و نگین برای شستن ظرف‌ها باقی می‌مانند و از آنجا که فاطمه و نگین باهم نمی‌توانند ظرف‌ها را بشویند، چون در آن صورت کسی باقی نمی‌ماند که در غذا درست کردن کمک کند، پس دو حالت باقی می‌ماند: احمد - نگین و احمد - فاطمه.

گروه آموزشی ماز

۳۲- اگر احمد یا حسن به نانوايي بروند، برای علی و نگین به ترتیب چند کار باقی می‌ماند؟

- (۱) یک - یک (۲) دو - دو (۳) دو - یک (۴) یک - دو

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

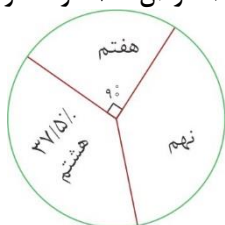
اگر احمد یا حسن به نانوايي بروند با توجه به جدول فقط يك كار برای علي باقی می ماند (جارو زدن):

نانوایی رفتن	ظرف شستن	غذا درست کردن	جارو کردن
علی	×	×	✓
احمد	✓	×	×
حسن	✓	×	×
فاطمه	×		×
نگین	×		×

ولی برای نگین دو کار باقی می ماند، ظرف شستن یا کمک در درست کردن غذا.

گروه آموزشی ماز

* نمودار مقابل درصد دانش آموزان یک دبیرستان متوسطه اول روستایی را در پایه های سه گانه نشان می دهد، که از هر ۷ نفر آن ها ۳ نفر دختر هستند. به سؤالات ۳۳ تا ۳۵ پاسخ دهید.

۳۳- اگر نصف دانش آموزان پایه هفتم پسر باشند، اختلاف نسبت «دانش آموزان دختر پایه های هشتم و نهم با دانش آموزان پسر پایه های هشتم و نهم» در کدام گزینه آمده است؟

$\frac{1}{6}$ (۴)

$\frac{1}{7}$ (۳)

$\frac{1}{5}$ (۲)

$\frac{1}{8}$ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

گزینه های پاسخ به صورت کسری آمده اند، بنابراین برای حل راحت تر این سؤال، نسبت پایه ها را به صورت درجه ای و درصدی و کسری به دست می آوریم و نسبت کسری آن را در نظر می گیریم:

کسری	درصد	درجه
$\frac{2}{8}$	۲۵%	۹۰
$\frac{3}{8}$	۳۷/۵%	۱۳۵
$\frac{3}{8}$	۳۷/۵%	۱۳۵

در صورت سؤال گفته شده از هر ۷ نفر در این مدرسه ۳ نفر دختر هستند و در پایه هفتم نصف افراد پسر و نصف افراد دختر هستند. بنابراین با تبدیل این اطلاعات به علائم ریاضی داریم:

$$(X \text{ نسبت تعداد پسران هشتم و نهم به کل}) \Rightarrow X = \frac{4}{7} - \frac{1}{8} = \frac{1}{2} \times \frac{2}{8} + X = \frac{1}{8} + X \Rightarrow X = \frac{4}{7} - \frac{1}{8}$$

$$(Y \text{ نسبت تعداد دختران هشتم و نهم به کل}) \Rightarrow Y = \frac{3}{7} - \frac{1}{8} = \frac{1}{2} \times \frac{2}{8} + Y = \frac{1}{8} + Y \Rightarrow Y = \frac{3}{7} - \frac{1}{8}$$

$$X - Y = \frac{4}{7} - \frac{1}{8} - (\frac{3}{7} - \frac{1}{8}) = \frac{4}{7} - \frac{3}{7} = \frac{1}{7}$$

گروه آموزشی ماز

۳۴- اگر تعداد دانش آموزان دختر پایه نهم با تعداد دانش آموزان پسر پایه هفتم برابر باشند و تعداد دانش آموزان پسر پایه نهم با تعداد دانش آموزان پسر پایه هشتم برابر باشند، در این صورت تعداد دانش آموزان دختر پایه هفتم کدام است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۵ (۳) ۱۲ (۴) شرایط مسأله امکان پذیر نیست.

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

با توجه به فرضیات مسأله داریم: (توجه داشته باشید که x ، y و z نشان دهنده تعداد افراد هستند، پس باید عددهای طبیعی باشند).

تعداد دختر	تعداد پسر
z	x
x	y
x	y

$$2x + z = \frac{3}{7} \quad (1)$$

$$2y + x = \frac{4}{7} \quad (2)$$

$$x + y = \frac{3}{8} \quad (3)$$

$$x + z = \frac{1}{4} \quad (4)$$

از ادغام رابطه (۱) و (۴) داریم:

$$2\left(\frac{1}{4} - z\right) + z = \frac{3}{7} \Rightarrow \frac{1}{2} - 2z + z = \frac{3}{7} \Rightarrow \frac{1}{2} - z = \frac{3}{7}$$

$$z = \frac{1}{2} - \frac{3}{7} = \frac{1}{14}$$

یک عدد طبیعی نیست.

گروه آموزشی ماز

۳۵- اگر تعداد دانش آموزان پایه نهم ۲۱ نفر باشد، تعداد دختران کل مدرسه چند نفر است؟

- (۱) ۵۶ (۲) ۲۴ (۳) ۳۲ (۴) ۱۸

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

تعداد دانش آموزان پایه نهم ۲۱ نفر است، آن‌ها $\frac{3}{8}$ کل دانش آموزان هستند، پس داریم:

$$\frac{3}{8} = \frac{21}{x} \Rightarrow x = \frac{8 \times 21}{3} = 56$$

کل دانش آموزان ۵۶ نفر هستند ولی مسأله تعداد دانش آموزان دختر را خواسته است که $\frac{3}{7}$ کل دانش آموزان هستند:

$$\frac{3}{7} = \frac{x}{56} \Rightarrow x = \frac{3 \times 56}{7} = 24$$

گروه آموزشی ماز

۳۶- عدد بعدی الگوی مقابل کدام است؟

۱، ۴، ۱۳، ۴۰، ؟

- (۱) ۱۲۳ (۲) ۸۵ (۳) ۱۲۱ (۴) ۸۱

پاسخ: گزینه ۳

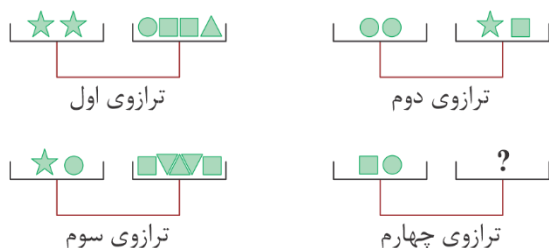
پاسخ تشریحی:

عدد اول با ۳ جمع شده، عدد دوم با ۳×۳ جمع شده، عدد سوم با ۳×۳×۳ جمع شده و عدد چهارم باید با ۳×۳×۳×۳ جمع شود:

$$40 + 81 = 121$$

گروه آموزشی ماز

۳۷- با توجه به توازن ۳ ترازوی زیر، تعیین کنید به جای علامت (؟) در ترازوی چهارم چه گزینه‌ای قرار بگیرد تا ترازو میزان باشد؟

(۴) ★ ★

(۳) ★ ▲

(۲) ★ ▼

(۱) ▼ ▼

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ سریعی:

اگر ● را با x، ■ را با y، ▲ را با z و ★ را با s نمایش دهیم، داریم:

$$\text{ترازوی اول: } 2s = 2y + x + z$$

$$\text{ترازوی دوم: } 2x = s + y$$

$$\text{ترازوی سوم: } s + x = 2y + 3z$$

$$y = 2z$$

$$x = 3z$$

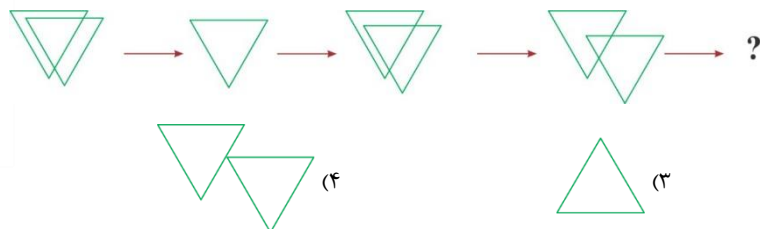
$$s = 4z$$

با جابه‌جایی معادلات، این تساوی‌ها به‌دست می‌آید:

بنابراین اگر $z = 1$ باشد، $x = 3$ ، $y = 2$ و $s = 4$ خواهد بود و حاصل $x + y = 3 + 2 = 5$ معادل $s + z$ خواهد شد.

گروه آموزشی ماز

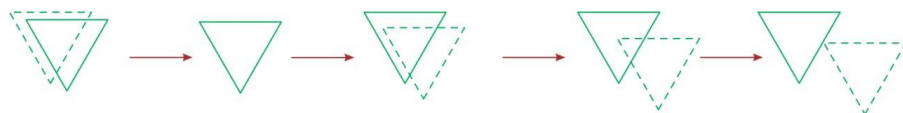
۳۸- کدام شکل در الگوی شکلی زیر به جای (؟) قرار می‌گیرد؟

پاسخ: گزینه ۴

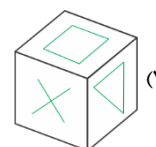
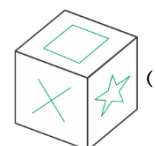
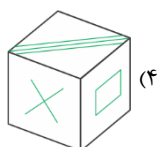
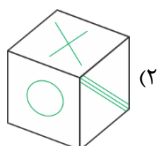
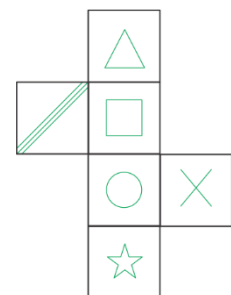
پاسخ سریعی:

با توجه به اینکه یک مثلث ثابت است و مثلث دیگر دارد به سمت جنوب‌غربی حرکت می‌کند، الگو به سمت شکل (۴) می‌رود.

گروه آموزشی ماز

۳۹- کدام مکعب از گسترده‌ی نمایش داده شده به‌دست می‌آید؟

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

با توجه به گسترده سمتی که شکل مربع دارد، اگر در بالا باشد شکل در روبه روی آن و در کف قرار می گیرد، پس گزینه (۱) نادرست است و اگر در بالا قرار گیرد، شکل در کف قرار می گیرد، پس گزینه های (۲) و (۴) نیز نادرست هستند.

گروه آموزشی ماز

۴۰- می خواهیم از بین ۵ نفر به تصادف دو نفر را انتخاب کنیم، از این ۵ نفر ۳ نفر پزشک و ۲ نفر مهندس هستند. چند درصد احتمال دارد دو نفر انتخاب شده یکی پزشک و یکی مهندس باشد؟

۴۰ (۴)

۳۰ (۳)

۲۰ (۲)

۶۰ (۱)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

راه حل اول: انتخاب ۲ نفر از ۵ نفر ۱۰ حالت منحصر به فرد دارد، حال از این ۱۰ حالت ۳ حالت که انتخاب ۲ پزشک از ۳ پزشک است و یک حالت که انتخاب ۲ مهندس از ۲ مهندس هست کم می شود و ۶ حالت باقی می ماند:

$$\frac{6}{10} = 60\%$$

راه حل دوم: اگر تعداد اعضای فضای جامعه را با $n(S)$ و تعداد اعضای فضای نمونه را با $n(A)$ نمایش دهیم، داریم:

$$n(S) = \binom{5}{2} = \frac{5!}{2! \times 3!} = \frac{5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1}{3 \times 2 \times 1 \times 2 \times 1} = 10$$

$$n(A) = \binom{3}{1} \times \binom{2}{1} = 6$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{10} \Rightarrow \frac{6}{10} \times 100 = 60\%$$

گروه آموزشی ماز